

ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ ВАРІАНТ

ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ

ЄДИНИЙ ВСТУПНИЙ ІСПИТ

» ТЗНК

загальна кількість завдань

33

10

на заповнення
пропусків у
мікротекстах

0 або 1 бал

23

з вибором однієї
правильної
відповіді

0 або 1 бал

максимальна кількість тестових балів – 33

Завдання 1–18 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН** правильний. Правильний, на Вашу думку, варіант відповіді позначте згідно з інструкцією.

Завдання 1–10 стосуються мікротекстів з пронумерованими пропущами в них. Відновіть початковий зміст мікротекстів, добираючи для кожного з пропусків 1–10 правильний варіант з-поміж запропонованих у відповідних завданнях.

Більшість мовознавців вважає прагнення до економії мовленнєвих зусиль важливим (іноді навіть визначальним) чинником мовної (1)_____, інші ж категорично заперечують економію як одну з рушійних сил мовного поступу.

1. ☐ А еволюції
☐ Б революції
☐ В деволюції
☐ Г інволюції

По суті, Стусів гуманізм можна позначити поняттям (2)_____, звісно, в хорошому сенсі, – настільки відчайдушно щире і невикорінно глибоке у зв'язку з його особистістю вміння (3)_____ до інших.

2. ☐ А дегенерації
☐ Б патологічності
☐ В ретроградства
☐ Г депресивності

3. ☐ А відноситися
☐ Б ставитися
☐ В стосуватися
☐ Г мати відношення

Децентралізація як (4)_____ тренд останніх десятиліть, імовірно, пов'язана із завершенням холодної війни й утомою від (5)_____ управління по обидва боки холодної завіси, що особливо помітно в країнах Східної та Центральної Європи, де відповідні реформи стали реакцією на (6)_____ політики комуністичного режиму.

4. ☐ А міжнародний
☐ Б інтернаціональний
☐ В світовий
☐ Г всенародний

5. ☐ А центрального
☐ Б централізованого
☐ В центрованого
☐ Г центристського

6. ☐ А загибель
☐ Б провал
☐ В регрес
☐ Г смерть

Згідно з одним із досліджень, (7)_____ до списування під час іспитів різняться за країнами, починаючи з найнижчого рівня (5%) в університетах, що (8)_____ в Скандинавських країнах (Данія і Швеція), і завершуючи найвищим (88%) в університетах країн Східної Європи (Польща, Румунія і Словенія). Вирішальними факторами, що (9)_____ чи обмежують списування, є ставлення самого соціального середовища до недоброчесних і корупційних практик і суворість покарань за академічні (10)_____ («клімат для шахрайства»).

7. ☐ А прихильність
☐ Б схильність
☐ В нахильність
☐ Г нахил

8. ☐ А знаходяться
☐ Б розташовані
☐ В перебувають
☐ Г містяться

9. ☐ А зумовлюють
☐ Б обумовлюють
☐ В породжують
☐ Г сприяють

10. ☐ А злочини
☐ Б проступки
☐ В злодіяння
☐ Г прорахунки

Завдання 11-18 стосуються пари текстів. Відповідаючи на завдання, спирайтеся лише на інформацію з текстів, а не на відомості, які ви, можливо, знаєте з інших джерел.

Текст А

(1) Після розпаду СРСР проблема інтерпретації історії та переформатування історичної пам'яті стала надзвичайно актуальною як для України, так і для всього пострадянського простору, що було пов'язано з необхідністю конструювання сучасної ідентичності новопосталих незалежних держав. Переосмислення минулого мало консолідувати суспільство, виправдати обраний варіант посткомуністичної трансформації й легітимізувати владу політичних режимів. Відтак історична політика, політика пам'яті стали важливою складовою політики багатьох постсоціалістичних держав.

(2) Після відновлення суверенітету України вітчизняні історики інтенсифікували дослідження національного історичного процесу, відтворюючи сукупність його політичних, соціальних, економічних і культурних аспектів. Однак запропонувати суспільству цілісний, консолідуючий концепт бачення минулого поки що не вдалося.

(3) Одна із серйозних перешкод на цьому шляху полягала в тому, що державна історична політика в Україні була не системною, а ситуативною й формувалася на основі міксації радянської та української інтерпретацій історії. Пострадянська Україна так і не завершила критичного переосмислення своєї історії. Відсутність об'єднувального історичного наративу, регіоналізація інтерпретацій історії України, постійні маніпуляції з мовним питанням – усе це істотно вплинуло на поглиблення політичних і соціокультурних міжрегіональних суперечностей, мало негативні наслідки для формування загальноукраїнської ідентичності, дестабілізувало суспільство, послаблювало державу.

(4) У країні немає загальносуспільної згоди щодо «чужого», антиукраїнського характеру імперської та комуністичної влади, нав'язаної ззовні. Тому відбувалися запеклі політичні дискусії щодо інтерпретації російсько-імперського й тоталітарного радянського минулого між носіями різних конфліктних моделей пам'яті – «радянської», «національно-

патріотичної» та «ліберальної».

(5) Антиукраїнські політики ділили країну масовими маніпуляціями історії, які десоверенізували свідомість, підважували основи державності. Криза ідентичності стала виявом стану невизначеності щодо усталеної загальноукраїнської системи суспільно-політичних цінностей, гострої конфронтації різновекторних політичних сил і, як наслідок, – неможливості визначення оптимального напрямку розвитку суспільства. Проблема вироблення концепту історичної пам'яті та формування національної ідентичності ускладнювалася ще й тим, що в Україні тривав затяжний перехідний період, спостерігалися постійні коливання стосовно вибору напрямку цивілізаційного розвитку і свого місця в міжнародному співтоваристві.

(6) На сьогодні історія перестала бути предметом лише наукових дискусій і перетворилася на справжню зброю. Зважаючи на розвиток останніх подій у країні, коли російській пропаганді, що використовувала препаровані факти минулого, удалося нав'язати частині населення сепаратистські погляди, антиукраїнські історичні стереотипи, переконуємося, наскільки важливе місце посідає політика історичної пам'яті.

(7) Тому дієвим чинником консолідації суспільства та зміцнення держави буде формування нової системи історичної освіти. Її осередком має стати наратив, який би нівелював суперечності між різними регіонами та сегментами суспільства й однаково викладався б в усій Україні. Одним із провідних завдань історичної освіти має стати формування в молоді національних суспільно-державницьких цінностей як ідейного підґрунтя української громадянської ідентичності.

(8) Влада та громадянське суспільство України мають активніше використовувати потенціал історичної політики як основи формування та збереження національної ідентичності, консолідації соціуму, зміцнення держави.

З аналітичної доповіді

Текст Б

(9) Історія все частіше стає політичним інструментом. Спробуймо розібратися, як нам досягти загальнонаціонального консенсусу у ставленні до тих чи тих історичних постатей, подій, інтерпретацій.

(10) Ключовий момент для досягнення такого консенсусу – роль держави у формуванні підходів для аналізу історичних подій має бути мінімальною. Надто в Україні, де зміна влади призводить до перегляду всієї державної «політики пам'яті».

(11) Звичайно, мусить бути певний перелік історичних постатей і подій, яким держава надає статусу національних символів, але це стосується лише тих осіб і подій, щодо оцінки яких існує широкий консенсус у суспільстві. Логічна послідовність у формуванні переліку «національних святощів» мала б бути такою: професійна дискусія істориків, далі – широке громадське обговорення, де історики мали б авторитетне слово, і лише після досягнення достатньо широкого консенсусу – державні рішення.

(12) Це моя точка зору як громадянина. А як представник професійної корпорації істориків я зацікавлений у тому, щоб ані держава, ані будь-хто інший не диктували мені «єдино правильний» підхід до аналізу історичних подій.

(13) Згоди досягти можна. І подія, яка по-різному сприймається в різних частинах України, стане прийнятною в межах країни. Основна засада – це відкрите громадське обговорення, без спроб замовчування, без спроб нав'язати якусь офіційну чи іншу точку зору. Це відкрите обговорення, де всі зацікавлені сторони чи навіть конкретні особи – історики, публіцисти, громадські діячі, можуть висловити авторитетну думку з того чи того приводу.

І тільки результатом такого відкритого громадського обговорення може бути якийсь національний консенсус стосовно національної історії.

(14) Якщо подивитися на світовий досвід, то тут ми бачимо два можливих підходи до вирішення таких проблем. Один із таких підходів – авторитарний, коли влада через освітню систему чи медіа, накидає суспільству прийнятну для неї самої концепцію національної історії, певну національну історичну міфологію. Другий, характерний для демократичних країн, коли вироблення такого національного консенсусу формується в умовах дискусії, яка може тривати роками, навіть десятиліттями, але в результаті досягається певний рівень національного консенсусу.

(15) Зрозуміло, він ніколи не буде стовідсотковим, тому що завжди є якісь опозиційні групи (це для плюралістичного суспільства є нормальним). Але принаймні існує якийсь досить високий рівень національної згоди стосовно питань національної історії, який дає змогу говорити – так, це єдина нація, вона має якесь своє спільне бачення.

(16) Гадаю, що для України тільки цей другий шлях є прийнятним. Проте, на жаль, ми перебуваємо тільки на початку цього шляху, тому що є значні розбіжності в поглядах на національних героїв, на події, які є символічними для української історії. Лише принципова деміфологізація, десакралізація й раціоналізація історії може привести до якогось національного консенсусу. Тож його доведеться дуже довго шукати.

За О. Зайцевим

11. У тексті Б, порівняно з текстом А, НЕ актуалізовано мікротеми

- ☐ А дискусійність українського історичного минулого
- ☐ Б історія як інструмент у руках політичних сил
- ☐ В труднощі в знаходженні компромісів щодо історії
- ☐ Г антиукраїнська сутність російської пропаганди

12. Докорінна суперечність у поглядах, висловлених авторами *текстів А та Б*, полягає в розумінні ними
- ☐ А складності й неоднозначності української історії.
 - ☐ Б значущості ролі держави в історичній політиці.
 - ☐ В необхідності спільних історичних цінностей.
 - ☐ Г ролі освіти в історичному вихованні молоді.
13. Автор *тексту Б* в останньому абзаці констатує, що в Україні «є значні розбіжності в поглядах на національних героїв, на події, які є символічними для української історії». Існування цих розбіжностей можна пов'язати з усім, означеним у наведених нижче фрагментах *тексту А*, ОКРІМ
- ☐ А Після відновлення суверенітету України вітчизняні історики інтенсифікували дослідження національного історичного процесу, відтворюючи сукупність його політичних, соціальних, економічних і культурних аспектів.
 - ☐ Б ...державна історична політика в Україні була не системною, а ситуативною, і формувалась на основі міксації радянської та української інтерпретацій історії.
 - ☐ В У країні немає загальносуспільної згоди щодо «чужого», антиукраїнського характеру імперської та комуністичної влади, нав'язаної ззовні.
 - ☐ Г Антиукраїнські політики ділили країну масовими маніпуляціями історії, які десоверенізували свідомість, підважували основи державності.
14. Спільними для обох текстів ключовими словами є
- ☐ А суспільство, сепаратизм, консолідація
 - ☐ Б Україна, національна історія, дискусія
 - ☐ В аналіз, інтерпретація, розбіжності
 - ☐ Г історичні події, влада, пропаганда
15. Припущення про те, що автора *тексту Б* за визначеними в *тексті А* типами носіїв моделей пам'яті (абзац 4) можна кваліфікувати як носія «ліберальної» моделі пам'яті, підтримують усі тези *тексту Б*, ОКРІМ
- ☐ А ... мусить бути певний перелік історичних постатей і подій, яким держава надає статусу національних символів, але це стосується лише тих осіб і подій, щодо оцінки яких існує широкий консенсус у суспільстві.
 - ☐ Б ...як представник професійної корпорації істориків я зацікавлений у тому, щоб ані держава, ані будь-хто інший не диктували мені «єдино правильний» підхід до аналізу історичних подій.
 - ☐ В ...влада через освітню систему чи медіа, накидає суспільству прийнятну для неї самої концепцію національної історії, певну національну історичну міфологію.
 - ☐ Г ...тільки результатом такого відкритого громадського обговорення може бути якийсь національний консенсус стосовно національної історії.
16. Аргументами із *тексту А*, які б могли бути використані для спростування позиції автора *тексту Б* щодо дієвості «відкритого громадського обговорення» історії, є всі, ОКРІМ
- ☐ А [Історикам] ... запропонувати суспільству цілісний, консолідуючий концепт бачення минулого поки що не вдалося.
 - ☐ Б У країні немає загальносуспільної згоди щодо «чужого», антиукраїнського характеру імперської та комуністичної влади, нав'язаної ззовні.
 - ☐ В На сьогодні історія перестала бути предметом лише наукових дискусій і перетворилася на справжню зброю.
 - ☐ Г ...дієвим чинником консолідації суспільства та зміцнення держави буде формування нової системи історичної освіти.

17. Основну думку *тексту А* найточніше окреслено в рядку

- ☐ А Після розпаду СРСР проблема інтерпретації історії та переформатування історичної пам'яті стала надзвичайно актуальною як для України, так і для всього пострадянського простору...
- ☐ Б Пострадянська Україна так і не завершила критичного переосмислення своєї історії.
- ☐ В На сьогодні історія перестала бути предметом лише наукових дискусій і перетворилася на справжню зброю.
- ☐ Г Влада та громадянське суспільство України мають активніше використовувати потенціал історичної політики як основи формування та збереження національної ідентичності, консолідації соціуму, зміцнення держави.

18. Метою автора *тексту Б* є

- ☐ А обґрунтувати важливість дискусії істориків щодо переліку національних історичних святощів.
- ☐ Б окреслити оптимальний для України шлях вироблення національного консенсусу в питаннях історії.
- ☐ В схарактеризувати відмінності між «авторитарним» і «демократичним» підходами в політиці пам'яті.
- ☐ Г утвердити необхідність автономності фахових істориків у питаннях аналізу історичних подій.

***Ви завершили виконання завдань вербально-комунікативного компонента,
перейдіть до виконання завдань логіко-аналітичного компонента.***

Завдання 19–33 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН правильний. Правильний, на Вашу думку, варіант відповіді позначте згідно з інструкцією.

Завдання 19–24 стосуються міркувань, викладених у мікротекстах.
Для виконання завдань варто виходити з позиції здорового глузду, спираючись лише на інформацію, подану в мікротекстах.

19. **Читач:** Свобода мистецтва творить неймовірні речі, приписуючи реальності фантастичні властивості, які потім закріплюються в культурі у формі усталених міфів, що не мають стосунку до реальності. Прикладами можуть бути Божевільний Капелюшник або Березневий Кролик з «Аліси у країні чудес» Льюїса Керрола. Мабуть, у всіх культурах Капелюшник вважається божевільним, як і Березневий Кролик, хоча це не відповідає дійсності: на місці капелюшника міг опинитися хто завгодно, наприклад, кравець, а на місці кролика, наприклад, кіт.

Літературний критик: Сила митця полягає у прискіпливому вивченні життя й здатності акцентувати його характерні особливості в такий спосіб, щоб вони були сприйняті як природні. Докладні дослідження обставин, у яких жив і творив письменник, пояснюють появу його персонажів. Так, професія капелюшника в часи Льюїса Керрола була пов'язана з використанням шкідливих речовин, зокрема ртуті, що часто негативно впливало на психіку, а поведінка Березневого Кролика є типовою поведінкою тварини в шлюбний період.

Яке твердження найбільш точно відбиває розбіжність у поглядах **читача** та **літературного критика**?

- ☐ А У березні кролики-самці поводять себе дуже агресивно, захищаючи свою територію.
- ☐ Б Міфи ніколи не відповідають дійсності.
- ☐ В Використання ртуті під час виготовлення капелюхів часто призводило до психічних розладів у капелюшників за часів Льюїса Керрола.
- ☐ Г Свобода мистецтва породжує міфи, які не пов'язані з реальністю.

20. **Освітній аналітик:** Результати міжнародного дослідження якості освіти PISA, яке оцінює готовність 15-річних громадян країн-учасниць бути активними членами суспільства, показали велике різноманіття національних освітніх традицій. Наприклад, залученість батьків у справи школи (за показником середньої кількості однокласників, яких батьки знають на ім'я) коливається в діапазоні від восьми в Грузії до двох у Гонконзі. Дослідження також показало, що в більшості країн батьки, чії діти навчаються в соціально благополучних школах, знають більше друзів своїх дітей, ніж батьки, чії діти навчаються в неблагополучних школах.

Яке з наведених вище тверджень логічно випливає з інформації, наведеної **освітнім аналітиком**?

- ☐ А Якщо в деякій школі познайомити батьків з усіма однокласниками їхніх дітей, то така школа перетвориться на соціально найблагополучнішу школу країни.
- ☐ Б У соціально благополучних школах освітня політика сприяє тому, що батьки знайомляться з однокласниками своїх дітей.
- ☐ В У Грузії батьки учнів у середньому знають на ім'я в чотири рази більшу кількість однокласників своїх дітей, ніж батьки учнів у Гонконзі.
- ☐ Г Залученість батьків у справи школи сприяє соціальному благополуччю школи.

21. **Декан:** Кожен із наших студентів вивчає на вибір іноземні мови (одну або декілька): англійську, німецьку, китайську, японську. Кожен зі студентів, який вивчає німецьку мову, вивчає також і англійську. Усі студенти, які вивчають японську мову, вивчають і китайську. Жоден зі студентів не вивчає одночасно німецької мови та японської.

Яке з наведених нижче тверджень логічно випливає з тверджень **декана**?

- ☐ А Жоден зі студентів не вивчає одночасно всі чотири іноземні мови.
☐ Б Жоден зі студентів не вивчає одночасно три іноземні мови.
☐ В Жоден зі студентів не вивчає одночасно англійську мову й китайську.
☐ Г Деякі студенти вивчають одночасно японську мову й англійську.

22. **Кухар:** Замочування сухої квасолі впродовж ночі перед приготуванням страв із цієї квасолі скорочує час готування. Однак готування квасолі без попереднього замочування дає більш пухку готову квасолу. Тому, якщо якість страви з квасолі важливіша, ніж її швидке приготування, суху квасолу не варто попередньо замочувати.

Яке з наведених нижче припущень необхідне для обґрунтування міркування **кухара**?

- ☐ А Зовнішній вигляд страви настільки ж важливий, як і її смак.
☐ Б Немає страв, якість яких підвищувалася б від швидкого приготування.
☐ В Пухка квасоля підвищує якість страви.
☐ Г Жоден з інших складників квасолевої страви, окрім самої квасолі, не потребує попереднього замочування.

23. **Правило корпорації Pelican:** Якщо жоден із кандидатів, які успішно пройшли відбір на вакантну посаду в корпорації, на момент конкурсу не працює в корпорації, то на посаду має бути зарахований кандидат, у якого найвищий рейтинг.

Застосування правила корпорації Pelican: Кандидат Чорнобрюх не має бути зарахований на вакантну посаду в корпорації Pelican, оскільки на цю посаду буде зарахований кандидат Жовтобрюх.

За якою з наведених нижче умов, якщо вона виконується, **застосування правила корпорації Pelican** є обґрунтованим?

- ☐ А Усі кандидати успішно пройшли відбір, але жоден із них не працює в корпорації Pelican.
☐ Б З-поміж усіх кандидатів, які успішно пройшли відбір і не працюють у корпорації Pelican, Жовтобрюх має найвищий рейтинг.
☐ В Чорнобрюх працює в корпорації Pelican, але Жовтобрюх має найвищий рейтинг за підсумками відбору на посаду.
☐ Г Жоден із кандидатів не працює в корпорації Pelican на момент конкурсу, причому Жовтобрюх має найвищий рейтинг.

24. **Публій Сір:** Дружба завжди корисна.

Яке з наведених нижче тверджень є запереченням твердження **Публія Сіра**?

- ☐ А Дружба інколи не корисна.
☐ Б Ворожнеча ніколи не корисна.
☐ В Ворожнеча завжди корисна.
☐ Г Дружба завжди не корисна.

Завдання 25–33 стосуються ситуацій. Для виконання деяких завдань корисно використовувати графіки, діаграми тощо.

Прочитайте опис ситуації 1. Виконайте завдання 25–27, що стосуються цієї ситуації.

Ситуація № 1

Студент Максим планує відвідати впродовж року п'ять харківських музеїв: історичний, літературний, морський, природничий і художній.

Максим вирішив, що буде дотримуватися таких умов:

- 1) кожен музей відвідає лише один раз;
- 2) літературний музей відвідає раніше, ніж художній;
- 3) морський музей відвідає першим або другим;
- 4) між відвідуваннями морського та історичного музеїв відвідає лише один музей;
- 5) якщо історичний музей відвідає третім, то літературний відвідає раніше, ніж історичний.

25. Який із наведених нижче варіантів може відображати послідовність, у якій Максим відвідає музеї?

- ☐ А морський, історичний, літературний, художній, природничий
- ☐ Б морський, художній, історичний, літературний, природничий
- ☐ В морський, літературний, історичний, художній, природничий
- ☐ Г природничий, морський, історичний, художній, літературний

26. Яке з наведених нижче тверджень може бути істинним?

- ☐ А Максим відвідає художній музей першим.
- ☐ Б Максим відвідає художній музей другим.
- ☐ В Максим відвідає літературний музей третім.
- ☐ Г Максим відвідає літературний музей четвертим.

27. Якщо природничий музей Максим відвідає четвертим, то яке / які з наведених нижче тверджень істинне / істинні?

- I. Літературний музей Максим відвідає другим.
- II. Історичний музей Максим відвідає третім.
- III. Художній музей Максим відвідає п'ятим.

- ☐ А тільки I
- ☐ Б тільки I та II
- ☐ В тільки I та III
- ☐ Г I, II, III

Прочитайте опис ситуації 2. Виконайте завдання 28–30, що стосуються цієї ситуації.

Ситуація № 2

Викладач Правенко планує впродовж наступних 12 років читати курс криміналістики. Щоб не набриднути студентам своїми жартами, він вирішив розповідати кожного року тільки три анекдоти.

28. Яку мінімальну кількість анекдотів потрібно приготувати викладачеві Правенку, щоб будь-яка пара анекдотів із підготовленої ним добірки не повторювалася два роки поспіль упродовж 12 років?

- ☐ А 5
- ☐ Б 6
- ☐ В 9
- ☐ Г 10

29. Яку мінімальну кількість анекдотів потрібно приготувати викладачеві Правенку, щоб жоден анекдот із підготовленої ним добірки не повторювався два роки поспіль упродовж 12 років?

- ☐ А 5
☐ Б 6
☐ В 9
☐ Г 10

30. Яку мінімальну кількість анекдотів потрібно приготувати викладачеві Правенку, щоб кожен з анекдотів із підготовленої ним добірки повторився впродовж 12 років рівно два рази.

- ☐ А 6
☐ Б 12
☐ В 15
☐ Г 18

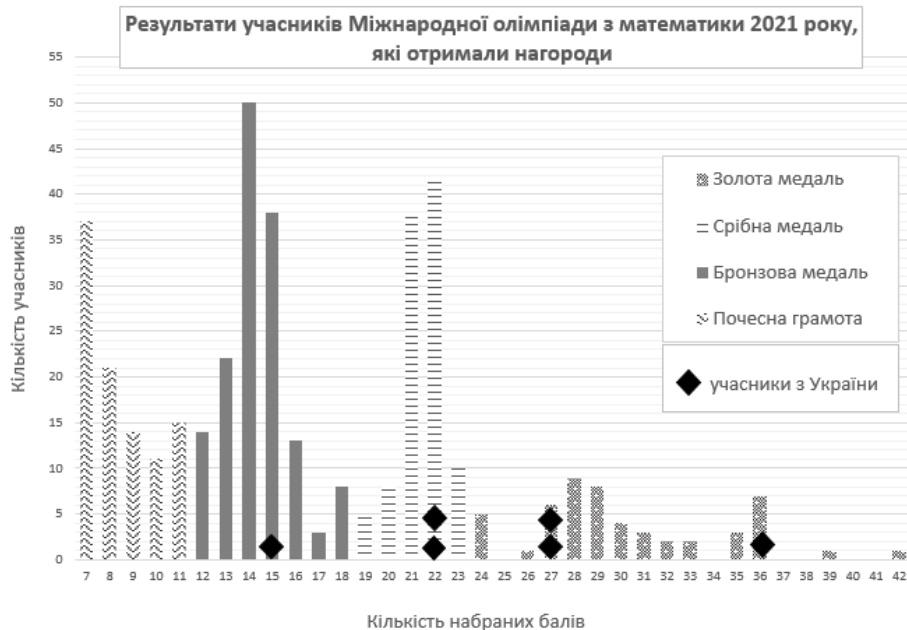
Прочитайте опис ситуації 3. Виконайте завдання 31–33, що стосуються цієї ситуації.

Ситуація № 3

У Міжнародній математичній олімпіаді серед школярів у 2021 році взяли участь 619 школярів зі 107 країн.

У підсумку 401 учасник отримав нагороду (золоту, срібну або бронзову медаль чи почесну грамоту). На діаграмі відображено розподіл учасників олімпіади, які отримали нагороди, за кількістю набраних балів.

Команда України у складі шести учнів, які вибороли три золоті медалі, дві срібні та одну бронзову, посіла в неофіційному командному заліку шосте місце. Результати українських учасників на діаграмі позначені ромбиками.

За матеріалами сайту:
<https://www.imo-official.org>

31. Скільки балів набрав найуспішніший учасник олімпіади з України?

- ☐ А 32 бали
☐ Б 34 бали
☐ В 36 балів
☐ Г 38 балів

32. Обчисліть середній бал, набраний українськими учасниками олімпіади. Оберіть найкращу з наведених оцінок.

- ☐ А 19 балів
- ☐ Б 21 бал
- ☐ В 23 бали
- ☐ Г 25 балів

33. Який відсоток нагороджених учасників олімпіади виборов бронзові медалі? Оберіть найкращу з наведених оцінок.

- ☐ А 14%
- ☐ Б 17%
- ☐ В 24%
- ☐ Г 37%